

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

V. Iac. Sadoletvs Episc. Carpent. D. Erasmo Roterodamo S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

num ago tibi etiam atque etiam gratias: quod me ad eorum numerum, quos tui ingenij monumentis illustrare voluisti, aggregare dignatus es. In quo si tibi non par opera rependetur à me, at mea aequa certe tuae isti praestanti erga me voluntati reddetur voluntas. Vale mi Erasme, & Amerbachium nostrum meis verbis saluta. Iterum vale. Carpentoraet. VII. Idus Iunias, M. D. XXXII.

V.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARPENT.
D. Erasmo Roterodamo S. P. D.

Noli amabo putare, mi Erasme, quicquam mihi esse, aut gratius tua erga me benevolentia, aut iudicio grauius. Itaque & quicumque istine veniunt, tuumque modò nomen, & nomen de te aliquem ad nos perferunt, libentissimè à me accipiuntur: coque etiam magis, si quod afferunt monumentum tu praestantis ingenij, praecelaraque in rem & pietatem Christianam operæ ac voluntatis, qualia saepe multa à te proficiscuntur: ut tibi molestum esse non debeat, illos tenui à me munusculo affici, qui id laboris mea causa suscipere. Et de tuo iudicio (ita mihi diuos omnes opto esse propitios) in ea sum sententia, ut nihil meorum mihi probari possit, quod ad religionem quidem, & ad literas sacras pertineat, si non id antea tibi sit probatum. Quapropter cum confecissem commentarios in Pauli primam epistolam (quo labore, & quibus vigiliis, non dico satis enim cognita tibi est illius Epistolæ obscuritas) statueram aliquot mensis quiescere, totumque me ab illa cura & cogitatione auertere: ut deinde recens, atque nouus ad meam prospicendam, & accuratius expendendam lucubrationem accederem. Qui tamen mos & mihi consuetus est, & à viris doctis solet usurpari. Eratque mihi in animo, neminem omnino participem facere, antequam ipse probassem. Sed cogitans eas humanos, & quanto mihi morori ac detrimento esse possent, si qua asperior fortuna, qua in verumque nostrum profectò habet potestatem, commercium inter nos hoc literarum peremisset: librum è tribus primis, qui erat descriptus, deinde opera ad te misi, in quo maxima quidem sunt & pulcherrima fidei Christi mysteria. Quem peto à te mi Erasme & pro insigni ac mutua benevolentia nostra rogo, eo animo relege: ut ita statuas, melius mihi abs te multò consultum fore, si reprehenderis in eo, quæ tibi reprehendenda esse videntur, quam si laudaueris, si qua erunt laudanda. Aulus equidem

equidem sum, id quod videbis ipse, ab itinere ceterorum, iam diu trito atque visitato deflectere: aliaque quadam ingredi via, que mihi visa sit magis emergere ex fluctibus questionum, fortiusque & splendidius ad veritatem contendere: Deumque ut mihi adferret, semper precatus sum. Sed falli tamen possumus. Quamobrem mi Erasme, omnis in te spes mihi est, tuum iudicium quod tu modestè imminuis, ego autem plurimi facio, idque non iniuria, nunc mihi quidem ipsum periculum & portus est, & totius mei laboris expositio, egoque in te vno, tuoque in me amore, ac tua spectatissima virtute, & doctrina acquiesco. Illud te nolo ignorare, deesse non pauca in hoc libro, que tunc adiciuntur, cum opus totum acriter examinandum resumperimus. Nam & multa in eo explicatius differenda sunt, quam nunc exposita sunt: & collecta ex sacris literis testimonia aliquot sanè oportuna atque illustria tum sumus addituri, cum de vulgando opere cogitabimus. Nam nunc quidem huic parti, quam ad te misimus, ne lectionem quidem adhibui: veritus ne correctionibus ac literis ante tempus implicaretur, quando omnem eiusmodi curam (ut dixi) in aliud tempus reieci. De impressione nihil mallem, quam id quod tu mihi consulis, ut apud Frobenium transigeretur: res: ceterus enim sum, nunquam melius: neque sumptu permoueretur, sed pudore quodam afficitur propter bonitatem & modestiam Gryphii, qui mihi rotus deditus plane est. Quanquam erit hæc quidem de re spatium deliberandi. Illud te summe oratum volo, ut hanc partem commentariorum ita ostendas cui voles, ut nemini omnino describendi copiam facias: res enim nondum plene perfecta est. Ego & familiariter ago tecum, & me id tutò facere posse arbitror: summa enim mihi est & de tua humanitate opinio, & de integritate fides. Quamobrem si quid tibi oneris impono, id ea mente facio, quod tibi volo esse persuasissimum nihil tibi esse vicissim in omnibus rebus ruis, & opera mea, & benevolentia paratus. Declarationes tuas, etsi magnoperè probavi prima illa lectione, ut ad te scripseram, tamen de integro legam: nec dubito, quin sum omnia in illis, que à te commutata sunt, meliora ex bonis facta reperiturus. Legi commentarium in Symbolum, quo mirificè delectatus sum. Os enim profectò obstructum iam est litigiosis hominibus, & sibi iniustam laudem ex obreccatione aliorum querentibus, quos tua excellens virtus & autoritas satis per se ipsa refellit. Vale Erasme, & nostri memoriam retine, qui nunquam tui esse immemores possumus. Ad Amerbachium nostrum do literas, cui lucubrationem meam vel imprimis ostendi volo. Iterum vale. Carpent. V. Idus

Iunij, M. D. XXXIII.

IAC.